

СТИЛИЯН ЧИЛИНГИРОВ
А БАЩА ТИ НЯМА ЛИ ДА ГО
БОЛИ

chitanka.info

Главатарите на нашата босонога команда, Бомбата и Абазата, винаги благосклонни към мене, тоя ден се оказаха особено немилостиви. След като изпъдиха Хайтата от подземната колиба, по покрива на която — изравнен със земята и замаскиран с тенекии, тор и всевъзможна смет — можеше да мине натоварена кола, изгониха и мене. Моят принос от няколко угарки със силно никотинизирани краища им се видя незначителен и събуди тяхното недоволство.

— Да беше барем донесъл малко „тентене фабрика“!

„Тентене фабрика“ наричахме изсъхналия цвят на магарешко тръне. При пушене той щипеше страшно много на езика и предизвикваше с лютилата си цял порой от сълзи. Очите ни тогава се замрежваха и ние не виждахме друго освен гъстия парлив дим и нашата суета, че вече сме се изравнили с големите. Нали и ние пушихме като тях!

Но „тентене“ не беше възможно да се намери наблизко. Ние вече бяхме опоскали всичкото магарешко тръне зад казармите и за да се снабдим със запаси от него, трябваше да ходим чак на „Панаир-ос“. А то не беше твърде лека работа. Едно, че трябваше да се мине зад кавалерийските казарми, гдето не всякога пущаха скитници като нас, и друго, трябваше да се газии с боси крака по бодливи пространства, не твърде безопасни и за привикналите ни, вече хванали гъон стъпала. И аз предпочетох да пообиколя чаршията за угарки или „кебабии“, както казвахме тогава цигаревите остатъци.

В нашата махала не смеех. Там всички ме познаваха и винаги можеха да съобщят на баща ми. Не ми оставаше друго, освен да отида по-далеч, гдето всички бяха чужди за мене, пък и аз бях чужд за тях.

Беше тихо слънчево следпладне, когато минаретата на джамиите стават по-дълги и прахът оживява в хиляди отънъци след колелата на всяка разхлопана талига. В такова време се работи по-спорно и по-припряно. Занаятчиите не смеят да се мръднат от дюкяните, за да не пропуснат стодни за работа мигове, и държат празни малките кафенета и кръчми. Тогава за кръчмари и за кафеджии настава най-свободно време. Измили чаши и съдове, те ту се лутат из дюкяна си и бият с кърпи накацали по прозорци и по стени мухи, ту, запършили ръкави, стоят до вратата и чакат дали някой безделник няма да се зададе отнякъде, или пък ошастливен от мющерия майстор да извика с всичка сила: „Две кафета тежки, сладки!“ или: „Сто драма джиброва от два

препечената.“ По-други обяснения не са потребни, за да се извърши безпогрешно поръчката. Гласът е познат, а познати са и навиците. Понякога стига трето лице да предаде поръчката, без да съобщи кой я прави, за да отиде тя по предназначението си.

Навел глава със зорко устремен в земята поглед, аз крача бавно по турския калдъръм и небрежно си тананикам. Уж де, нищо не ме вълнува и от нищо не се интересувам. По едно време спрях на няколко стъпки от едно кафене. Около масичката, сложена до един от прозорците, се въргаляха няколко тлъсти угарки. Явно беше, че е пушено от големци, които, унесени в разговор, са палили цигара след цигара. Една жътва, за каквато рядко можех да се надявам.

Аз се спрях до масата и зачертах с пръст по нея.

Кафеджията ме изгледа с едното си око и доловил моите невинни намерения, сякаш още повече поотпусна рамо на вратата и приклопи клепачи. Пръстите на краката ми, свикнали да прибират от земята всяка вещ, се поотвориха. Но когато протегнах крак за една от угарките, стори ми се, че кафеджията помръдна малко.

Пръстът ми пак зачерта по масата, а погледът ми се втренчи към вратата. За да замаскирам още повече намеренията си, аз тихо зафификах с уста една блудкава и недомислена войнишка песен, твърде популярна тогава в града.

Стори ми се, че кафеджията отново задряма. Това ми даде отново смелост. Като се попреместих малко напред, все така с пръст върху масата, аз правех сметка да грабна с ръце угарките и да офейкам. Кракът ми вече беше попридръпнал още няколко угарки към голямата, която ми беше изпълнила очите. Но кафеджията отново се помръдна. Сега той погледна към слънцето, прозя се високо и издаде един такъв звук, че потреперах цял. За моя радост, вместо да се облегне пак на вратата, той се възви навътре. Явно беше, че искаше да влезе на сянка. Слънцето тъй го припичаше отвън, че го избиваше на дрямка. Поудобен от тоя миг не можех и да очаквам. Като ястреб аз се спуснах върху угарките, сграбчих ги с шепа и „духнах“ с всичка сила. Ала веднага ми се стори, че краката ми се разлюляха по въздуха и че нещо ми притисна врата. Също като насън: все търчиш и все на едно място тъпчеш. От болка аз извърнах глава и — о, ужас! — над мене строгото и мълчаливо лице на кафеджията.

Един уплашен вик се изтръгна от гърдите ми.

— Чичо, няма вече!...

Аз си знаех вината и знаех следователно какво трябва да обещаая на тоя здравеняк, „скепцал“ ме така наумолимо с мощната си ръка.

— Олеле, чичо, боли... Няма вече!...

Злъчна усмивка мина по лицето на кафеджията. Краката ми увиснаха още повече. Още малко и той ще ме запрати като дрипа. Смъртен страх ме обхвана и аз се загубих. Чувах само едно немошно, задавено скимтене да излиза от устата ми. От съжаление ли, от що ли, едно ключените му устни се разтвориха и той продума:

— Боли, ха!...

— Боли!...

— А баща ти няма ли да го боли, когато се научи на какъв занаят се учиш ти, хаймана с хаймана!

С всяка негова дума ръката му поомекваше и аз почувствувах твърда земя под нозете си. Преди да се поокопитя, страшният човек ме отпусна съвсем и се препречи пред мене. Колкото и да исках, нямаше как да офейкам.

— Кажй де, баща ти няма ли да го боли?...

Аз мълчах.

— Ще кажеш ли, или не?... — Не глас, а рев, болезнен рев се разсипа отгоре ми. Почувствувах, че и тоя човек го боли за лошия път, по който бях тръгнал. Сълзи ме задавиха и аз кимнах утвърдително с глава.

— Тъй зер, ще го боли. И той за туй те храни и гледа — да му докарваш болка отсега. Ами когато пораснеш? Че ти ще го пребиеш, ей богу, ще го пребиеш. Разбираш ли, хлапе?

Но това беше непоносимо. Идеше ми, разплакан, да му кажа: „Чичо, бий ме, смажи ме от бой, само недей ми дума така“... Утре аз да бъда най-големият злосторник на баща си, който се чуди отгде да вземе, за да ме нахрани?

Днес, когато пиша тия редове, бели коси покриват главата ми, каквито покриваха тогава и главата на татя. Но ръката на тоя кафеджия, когото никога вече не видях през живота си, е още на врата ми. И още гърми в ушите ми строгият глас:

— А баща ти няма ли да го боли?...

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.